878/11

Den 31. oktober 2011 blev i sag nr. 79.546:

xxxxxx xxxxxxxx xxxxxx
xxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxx x

mod

Hamburg-Mannheimer
Sachversicherungs-AG
v/Hamburg-Mannheimer
ForsikringsService A/S
Postboks 151
0900 København C

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har ulykkesforsikring i Hamburg-Mannheimer Sachversicherungs-AG v/Hamburg-Mannheimer ForsikringsService A/S. Han klager ved sin repræsentant over, at selskabet har afvist at yde dækning for et anmeldt ulykkestilfælde.

Selskabet har ved sin advokat afvist kravet med henvisning til, at den anmeldte hændelse skyldes et ildebefindende/besvimelse, og at skaden derfor er undtaget fra forsikringens dækningsområde.

Forsikringen dækker invaliditet forårsaget af ulykkestilfælde. Et ulykkestilfælde defineres i forsikringsbetingelserne som "en tilfældig, af forsikredes vilje uafhængig, pludselig, udefrakommende indvirkning på legemet, som har en påviselig beskadigelse af dette til følge". Undtaget fra dækningen er bl.a. "ulykker som følge af ånds- eller bevidstheds-forstyrrelser."

Det fremgår af sagen, at klageren (født i 1971) kom til skade den 15/8 2008 under en ferie i udlandet.

Af skadeanmeldelsen, der er underskrevet af klageren den 24/6 2009, fremgår bl.a.:

"**2. Ulykken**

…	…
C Hvad skete umiddelbart før ulykken?	Spadseretur langs promenaden i [byen]
D Hvordan skete ulykken?	Fik et ildebefindende og satte mig på et stengærde. Efterfølgende besvimede jeg og styrtede bagover ned på nogle klipper med hovedet først.

"

Til brug for sagens behandling modtog selskabet efterfølgende diverse lægelige oplysninger.

Af journaludskrift fra det hospital, hvor klageren efter hjemkomsten til Danmark blev behandlet, fremgår bl.a.:

"05.09.2008 Akut Neurologisk Ambulatorium
Henvist af egen læge efter hovedtraume for 3 uger siden med fortsat svimmelhedsanfald.
…
Aktuelle
For 3 uger siden var pt. i Spanien. Følte sig lidt ilde tilpas, satte sig på en stengærde og besvimede og faldt ca. lidt over 2 m ned og slog baghovedet mod klippe. Har ingen erindring om de næste 20-30 min., men oplyser at politiet kunne kontakte ham på stedet."

Af journaludskrift fra privathospital fremgår bl.a.:

"22.10.2009 amb. …
38-årig mand henvender sig med hovedpine med forskellige ledsagesymptomer.
…
Nuværende
Under rejse i Spanien var patienten d. 15. august 08 ude for et faldtraume. Under spadseretur blev han pludseligt alment utilpas og mistede bevidstheden. Faldt herunder 2½ meter ned og slog baghovedet mod en klippe. Fik en stor flænge, som måtte sutureres. Har ingen erindring om tilfældet og anterograd amnesi i omkring ½ time. Behandlet på lokal skadestue med suturering og CTC var angiveligt uden aktuelle forankringer.
…
22.10.2009 MR-skanning, …
Oplæg:
38-årig mand, der under rejse i Spanien var ude for faldtraume den 15.08.08. Faldt efter almen utilpashed og bevidsthedstab ca. 2½ m ned og slog baghovedet mod klippe."

Af epikrise dateret 8/1 2010 fremgår bl.a.:

"EPIKRISE:
37-årig mand henvises i september 2008 mhp. udredning og behandling efter eftervirkninger af hovedtraume. Pt. fik et lille ildebefindende, satte sig på stengærde, besvimede og faldt 2 m ned og slog baghovedet mod en klippe. Der er amnesiperiode på en halv times tid."

På baggrund af sagens oplysninger afviste selskabet at yde forsikringsdækning, hvilket blev meddelt klageren ved brev af 17/3 2010.

Klageren var utilfreds med afgørelsen og klagede derfor over denne. I brev af 7/10 2010 til selskabet hedder det bl.a.:

> "Selskabet afviser blankt at være erstatningspligtig med henvisning til forsikringspolicens § 3, stk. II, (1), som fastslår, at er ulykken sket under 'åndsforstyrrelse' herunder besvimelse, ophører erstatningspligten.
>
> Det er korrekt, at det fremgår af sagens journalmateriale, at jeg skulle være besvimet forud for min ulykke. Som jeg har forsøgt at fremføre for Hamburg-Mannheimer, vil jeg også her forklare, at journalmaterialet ikke er retvisende.
>
> Det er ikke korrekt, når journalerne beskriver, at jeg besvimede forud for mit fald. Derfor må jeg appellere til, at mit forsikringsselskab bør dække mine udgifter i henhold til policens ordlyd uden at kunne henføre til dennes § 3, stk. II, (1).
>
> **Hændelsen kort**
> Under en ferie på øen Ibiza sommeren 2008 var jeg på tur med min kæreste samt et par af vores venner. Det varme vejr kombineret med for lidt væskeindtag fremkaldte et ubehag hos mig. Jeg følte et akut behov for hvile, hvorfor jeg satte mig på et stengærde i håb om at komme til kræfter igen. Mens jeg sad her, gav underlaget efter, hvorefter jeg faldt bagover og ramte klipperne med baghovedet mere end 2 meter nede.
>
> Min kæreste og mine venner, som var umiddelbare vidner til episoden, fik tilkaldt hjælp og fik mig under behandling på det lokale hospital.
>
> Jeg var meget i vildrede under hospitalets udredning af mig. På grund af en alvorlig hjernerystelse var jeg konfus og havde ingen minder om ulykken. Dette sammen med megen sprogforbistring ledte til, at der øjensynligt blev indskrevet i det spanske hospitals journal, at jeg skulle være faldet om grundet besvimelse.
>
> **Sygejournalens ordlyd**
> Indføringen i journalen omkring min besvimelse tog jeg ikke nærmere notits af og i øvrigt heller ikke i det senere forløb, selv da min erindring om ulykken atter stod klar.
>
> Mit primære fokus i tiden efter ulykken har været rettet mod de kraftige mén, jeg pådrog mig.
>
> Mén som dels har krævet megen behandling, dels har efterladt mig med smerter, søvnproblemer og drænet for energi.
>
> Gennem mine mange konsultationer hos medicinske specialister her i landet har journalen fra det spanske hospital dannet grundlag for behandlinger, idet ophavet til lidelserne var beskrevet heri.
>
> Dette har desværre ført til, at journalindførslen, der beskrev min besvimelse forud for faldet, pr. automatik er blevet overført til de danske lægers journaler. Dette er foregået i ubemærkethed og har aldrig været drøftet. Det har blot været en del af fremstillingen.

Bevisbyrden
Byrden påhviler mig uden tvivl. Jeg har ikke udvist rettidig omhu ved at sikre mig, at min journal var korrekt. Dog har jeg handlet i god tro, da jeg på intet tidspunkt har skænket det en tanke, at netop en forkert og tilsyneladende banal journalordlyd kunne fritage mit forsikringsselskab for erstatningspligt. Endvidere har mit fokus efter ulykken næsten ensidigt været rettet mod de følgevirkninger, jeg har pådraget mig.

Mine minder om ulykken er kommet tilbage. Jeg husker begivenhederne op til samt selve faldet. Underlaget gav efter, og der var intet, jeg kunne stille op.

Hvad, der er langt mere væsentligt end min tilbagevendte hukommelse, er, at både min kæreste og vores venner heller ikke oplevede, at jeg mistede bevidstheden. De talte med mig op til selve faldet.

De er alle uforstående over for journalens ordlyd.

Mine rejsekammerater kan således bekræfte, at de var i dialog med mig forud for faldet og ikke på noget tidspunkt var af den overbevisning, at jeg ikke var ved bevidsthed.

De kan desuden bekræfte, at kommunikationen på det spanske hospital var meget dårlig grundet de spanske lægers dårlige engelskkundskaber.

Jeg vedlægger mine rejsekammeraters vidnesbyrd, der kort understøtter min egen oplevelse af uheldforløbet.

Jeg må understøttet af disse påpege, at Hamburg-Mannheimer i deres afgørelse ikke kan henføre til åndsforstyrrelser som værende årsagsgivende til ulykken.

Hamburg-Mannheimer må rettelig leve op til deres erstatningsansvar."

Som anført i klagerens brev modtog selskabet flere underskrevne erklæringer, der alle er dateret 30/8 2010, og som alle indeholder følgende ordlyd:

"**Vidnesbyrd**
Undertegnede bekræfter hermed at have været til stede på Ibiza den 15. august 2008, da [klageren] sætter sig på et stengærde, der giver efter og falder bagover 2 meter ned på nogle skarpe klipper.

[Klageren] var ved fuld bevidsthed og deltog i vores fælles snak, indtil han faldt bagover.

Jeg bekræfter ovenstående på tro og love."

Efter fornyet gennemgang af sagen fastholdt selskabet sin afgørelse ved brev af 2/12 2010 til klageren.

Den 13/12 2010 har klageren indbragt sagen for nævnet. Klagerens repræsentant har i klagebrevet bl.a. anført:

"Det fremgår af de lægelige akter i forbindelse med behandlingen i Danmark, at han [klageren] mistede bevidstheden forud for faldet. Dette er baggrunden for, at forsikringsselskabet i brev af 22. marts 2010 har afvist at dække følgerne af skaden. Forsikringsselskabet har i brev af 2. december 2010 fastholdt denne afgørelse.

Dette er imidlertid ikke korrekt. Som det fremgår af vedlagte erklæringer fra [klagerens] tre rejsefæller, var han ved bevidsthed forud for, at han faldt ned fra stengærdet.

Dette understøttes af, at han indtil faldet talte med sine rejsefæller. Hertil kommer, at han har erindring om skaden, indtil han satte sig.

Misforståelsen synes at være opstået i forbindelse med hans behandling på det lokale hospital. Det var hans opfattelse, at der var kommunikationsproblemer, idet de lokaler læger ikke forstod engelsk særligt godt.

Hans manglende erindring om selve skaden har i situationen på hospitalet givet vanskeligheder med hensyn til forklaringer om skaden.

Han er efterfølgende blevet undersøgt og behandlet i Danmark. Beskrivelsen af skaden i de lægelige oplysninger fra Danmark er baseret på oplysningerne i de oprindelige spanske lægelige oplysninger, og er derfor ligeledes behæftet med en fejl om hændelsesforløbet.

… Retshjælp skal på vegne af vores klient anmode Ankenævnet for Forsikring om at behandle sagen med henblik på at ændre afgørelsen, således at den anmeldte skade er omfattet af [klagerens] ulykkesforsikring i Hamburg Mannheimer."

Selskabets advokat har i brev af 10/1 2011 til nævnet bl.a. anført:

"**Begrundelse for Hamburg-Mannheimers afslag på udbetaling af invaliditetserstatning og fastholdelse af afslag**
Hamburg-Mannheimer har givet afslag på udbetaling af invaliditetserstatning, idet ulykken ifølge skadesanmeldelsen og patientjournalerne er sket som følge af et ildebefindende og besvimelse. Ulykkestilfældet er dermed ikke omfattet af forsikringsdækningen, jf. forsikringsbetingelsernes § 3, stk. I (1).

Hamburg-Mannheimer fastholder sit afslag.

Ændret forklaring om hændelsen
I forbindelse med klagen har [klageren] ændret sin forklaring om hændelsen.

Ifølge den nye forklaring afviser [klageren] at være besvimet forud for faldet og angiver, at årsagen til faldet i stedet var, at underlaget han sad på gav efter.

Hamburg-Mannheimer finder, at den nu angivne årsag til faldet er afgørende forskellig fra den oprindelige forklaring og at de to forklaringer ikke er forenelige, idet det nu afvises, at årsagen til faldet var besvimelse.

Skadesanmeldelsen
I skadesanmeldelsen har [klageren] angivet, at årsagen til ulykken var, at han fik et ildebefindende, satte sig på et stengærde, besvimede og derpå faldt bagover.

Det er forsikredes pligt at beskrive hændelsen fyldestgørende og retvisende i skadesanmeldelsen. Hamburg-Mannheimer har derfor haft føje til at antage, at den oprindelige forklaring var korrekt og dermed lægge denne til grund for sin vurdering. Skadesanmeldelsen er udfyldt og underskrevet af [klageren] i juni 2009 godt 10 måneder efter ulykken.

Hamburg-Mannheimer finder det mindre sandsynligt, at [klageren] så lang tid efter ulykken har været forvirret omkring hændelsen i en sådan grad, at han angiver en forkert årsag til faldet.

[Klageren] er ikke kommet med nogen forklaring herpå.

Det bemærkes i den forbindelse, at det af patientjournalen fra … Hospital fremgår, at han husker tiden op til faldet, men ikke de næste 20-30 min., hvilket bestyrker, at [klageren] må have haft erindring omkring årsagen til faldet.

Patientjournalerne
Forklaringen i skadesanmeldelsen stemmer overens med samtlige patientjournaler, hvor det ligeledes er angivet, at Klageren fik et ildebefindende, besvimede og derpå faldt.

[Klageren] har forklaret, at patientjournalerne ikke er retvisende, idet de faktiske oplysninger baserer sig på den spanske patientjournal, der var fejlagtig.

Hamburg-Mannheimer er ikke i besiddelse af den spanske patientjournal og er derfor ikke bekendt med ordlyden i denne.

Selv hvis det lægges til grund, at den spanske journal indeholder fejlagtige oplysninger om hændelsesforløbet, finder Hamburg-Mannheimer det usandsynligt, at oplysningerne om det faktiske hændelsesforløb i samtlige danske patientjournaler alene skulle være gengivet fra den spanske journal og ikke ud fra [klagerens] egen beretning om forløbet.

Hamburg-Mannheimer finder det således ikke sandsynligt, at samtlige de danske journaler er forkerte med hensyn til angivelsen af årsagen til ulykken.

I den forbindelse bemærkes, at et ildebefindende og besvimelse er en ikke ubetydelig lægelig oplysning. Hamburg-Mannheimer finder det også af den grund usandsynligt, at denne del af hændelsesforløbet alene skulle basere sig på den spanske journal og ikke har været genstand for eksplicit drøftelse under konsultationerne med [klageren]. Hamburg-Mannheimer har således med føje lagt til grund, at de danske journaler ligesom skadesanmeldelsen indeholdt korrekte oplysninger om hændelsesforløbet og årsagen til faldet.

Vidneerklæringerne
Med klagen (bilag ..) var der vedlagt tre enslydende vidneerklæringer fra [klagerens] kæreste og to venner, der var til stede under uheldet.

Hamburg-Mannheimer har hæftet sig ved, at de fremlagte vidneerklæringer er helt enslydende, hvorfor de bærer præg af at være forfattet af [klageren] selv.

Vidneerklæringerne er fra [klagerens] kæreste og to venner, og Hamburg-Mannheimer finder derfor, at de under alle omstændigheder kan tillægges begrænset vægt, idet vidnerne ikke kan anses for uvildige.

Dertil kommer, at udsagnene er i direkte modstrid med skadesanmeldelsen og patientjournalerne, jf. ovenfor.

Hamburg-Mannheimer finder derfor, at vidneerklæringerne har meget begrænset bevisvægt og ikke udgør tilstrækkeligt grundlag til at se bort fra den oprindelige forklaring om årsagen til ulykken.

Øvrige betragtninger over den nye forklaring
Hamburg-Mannheimer anser den nu angivne årsag til faldet som en ændring til den oprindelige forklaring, og anser ikke de to forklaringer for forenelige, idet det nu afvises, at årsagen til faldet var besvimelse.

Den nye forklaring må derfor opfattes som en ændring til den oprindelige forklaring.

Hamburg-Mannheimer tillægger det endvidere afgørende betydning, at den nye forklaring om årsagen til faldet først er fremkommet efter, at Hamburg-Mannheimer har afvist at dække ulykken.

Det følger af fast praksis hos Ankenævnet, at en ny forklaring, der er en decideret ændring i forhold til den oprindelige forklaring, og som fremkommer efter selskabets afslag på forsikringsdækning, som udgangspunkt ikke kan lægges til grund for behandlingen af sagen. Der henvises til AK 77.562, AK 74.912 og AK 73.661, der alle vedrører sager, hvor [klageren] har ændret sin forklaring om hændelsesforløbet efter der er givet afslag på forsikringsdækning.

Samlet set finder Hamburg-Mannheimer således ikke, at [klageren] har sandsynliggjort, at årsagen til ulykken var, at underlaget under ham skred.

Hamburg-Mannheimer fastholder således, at sagen skal afgøres på grundlag af den oprindelige forklaring, hvorefter årsagen til ulykken er, at [klageren] fik et ildebefindende, besvimede og derpå faldt.

Der er ikke forsikringsdækning for det pågældende hændelsesforløb
Ulykker som følge af ånds- og bevidsthedsforstyrrelser er ikke omfattet af forsikringen, jf. forsikringsbetingelsernes § 3, stk. I(1).

Der er dermed ikke forsikringsdækning for den pågældende ulykke, idet det må lægges til grund, at årsagen til ulykken var, at Klageren fik et ildebefindende, besvimede og derpå faldt bagover.

Der henvises ex tuto til Højesterets afgørelse i U 2006.846 H, hvorefter besvimelse heller ikke ifølge Ankenævnets faste og langvarige praksis er omfattet af ulykkesbegrebet i almindelighed.

Selv hvis det lægges til grund, at [klageren] ikke besvimede, men alene fik et ildebefindende - hvilket er ubestridt - udgør dette ikke et ulykkestilfælde i henhold til forsikringsbetingelserne, idet der ikke er nogen udefra kommende indvirkning.

Der er derfor under alle omstændigheder ikke tale om et ulykkestilfælde i henhold til forsikringsbetingelserne.
…

Hamburg-Mannheimer fastholder således, at årsagen til ulykken må anses for at være, at [klageren] fik et ildebefindende, besvimede og derpå faldt bagover - og ikke som senere forklaret, at underlaget under ham skred.

Et sådan hændelsesforløb udgør ikke et ulykkestilfælde i henhold til forsikringsbetingelserne, hvorfor Hamburg-Mannheimer fastholder sit afslag på udbetaling af invaliditetserstatning."

Hertil har klagerens repræsentant i brev af 27/1 2011 til nævnet bemærket:

"Med hensyn til argumentationen om vekslende forklaringer kan vi henvise til de lægelige bilag i sagen hvoraf blandt andet fremgår, at vores klient ved ulykken blandt andet har pådraget hukommelses og koncentrationsbesvær. Der er fra forsikringsselskabets side endvidere henvist til de spanske lægeerklæringer, hvoraf man har hæftet sig ved den første umiddelbare forklaring efter skaden. Vi henviser i den forbindelse til vores brev af 9. december 2010, hvoraf blandt andet fremgår at der var sprogproblemer hos de spanske læger, hvortil kommer at vores klient på daværende tidspunkt ikke havde erindringer om skaden og dens opståen. Vores klient vil nu søge at indhente yderligere lægelige oplysninger. Disse oplysninger vil blive fremsendt når de er modtaget.

Med hensyn til skadens indtræden henviser vi til de erklæringer der er sendt til forsikringsselskabet, hvor de øvrige deltagere på rejsen har beskrevet ulykken. Det fremgår heraf, at [klageren] sætter sig på et stengærde der giver efter og han falder derefter 2 meter ned. Det fremgår videre, at han var ved bevidsthed og deltog i den fælles snak indtil han faldt bagover. Vi henviser i den forbindelse til Højesterets dom U 1997 683H.

Retshjælpen finder, at det har formodning mod sig, at han skulle være i stand til at sætte sig ned og tale, hvis han ikke var ved bevidsthed. Det er korrekt, at han fik et ildebefindende (formentlig på grund af dehydrering), men det var ikke dette ildebefindende, der var skyld i skaden, idet han var i stand til at sætte sig ned.

Endelig finder Retshjælpen ikke, at det er påfaldende at vidnesbyrdene fra de tre rejsefæller er identiske. Dette understøtter blot selve hændelsesforløbene."

Efterfølgende er parterne kommet med yderligere kommentarer i breve til nævnet.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§ 1 Hvad dækker forsikringen**

I. Forsikringen giver dækning for ulykkestilfælde, som rammer forsikrede med de aftalte dækningsformer (§ 9) og efter de forsikringssummer, som fremgår af forsikringsbeviset.

II. ...

III. Ved ulykkestilfælde forstås en tilfældig, af forsikredes vilje uafhængig, pludselig, udefra kommende indvirkning på legemet, som har en påviselig beskadigelse af dette til følge.

...

§ 3 Hvad dækker forsikringen ikke?

Forsikringen dækker ikke:

I. (1) Ulykker som følge af:
- ånds- eller bevidsthedsforstyrrelser, også for så vidt disse beror på selvforskyldt beruselse og

- slagtilfælde, epileptiske anfald eller andre krampeanfald, som rammer en forsikredes krop.

Forsikringen dækker dog, hvos disse forstyrrelser eller anfald var forårsaget af et af denne forsikring omfattet ulykkestilfælde."

Nævnet udtaler:

Klageren har i sin skadeanmeldelse til nævnet anført: "Fik et ildebefindende og satte mig på et stengærde. Efterfølgende besvimede jeg og styrtede bagover ned på nogle klipper med hovedet først."

Efter sin gennemgang af parternes indlæg og de fremlagte bilag finder nævnet ikke grundlag for at kritisere, at selskabet har lagt ovennævnte forklaring til grund for afgørelsen - en forklaring, som i øvrigt er i overensstemmelse med de fremlagte lægelige oplysninger. Et sådant hændelsesforløb er i henhold til de gældende forsikringsbetingelser ikke dækningsberettigende, og nævnet kan derfor ikke kritisere selskabets afgørelse.

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Poul Sørensen